

Peking

*Andre ambassadsekreterare
Per Linnér*

Allting prioriteras i Kinas femårsplan

---

1 bil.

Som ambassaden tidigare rapporterat i en övergripande rapport klubbades en ny femårsplan igenom av Nationella folkkongressen i början av mars. EU-ambassaderna har i en gemensam ansträngning översatt planen (se bil. 1). Planen är allomfattande och relativt allmänt skriven. Femårsplanen är ett övergripande policydokument som indikerar Kommunistpartiets medel- och långsiktiga prioriteringar. Vägledningen om hur dessa prioriteringar och mål ska realiseras är dock begränsad i texten. Den centrala femårsplanen mynnar sedan ut i regionala och lokala planer och initiativ med en högre konkretionsnivå och fler kvantitativa mål.

Nedan görs några nedslag och kommentarer till utvalda delar av den ekonomiska substansen i centralregeringens tolfte femårsplan.

Ökat fokus på kvalitativ tillväxt och mjukare värden

Femårsplanen slår fast att det grundläggande målet med Kinas ekonomiska transformation är att förbättra levnadsstandarden för folket. Detta avser man åstadkomma genom jobbskapande, en utbyggnad av välfärdssystemet, en jämnare inkomstfördelning och skapandet av ett miljövänligare samhälle. Fokus ligger med andra ord inte i första hand på en hög BNP-tillväxt.

Ambassaden har gjort en ordanalys, d.v.s. en mätning av hur många gånger vissa ord förekommer i dokumentet, som ger en vägledning om vad som prioriteras.

”Utveckling” är det mest förekommande ordet i det dryga 60 sidor långa dokumentet och nämns hela 314 gånger. Ord med mjukare associationer som stad, landsbygd, distribution, innovation, service, trafik, miljö och hälsa är

- Utbudet av ”överkomliga” bostäder ska öka. Den ökade bostadsefterfrågan ska mötas med satsningar på bostadsbyggande i statlig och privat regi. 26 miljoner nya ”överkomliga” bostäder för låginkomsttagare ska byggas under femårsperioden. Utbudet av bättre bostäder ska vara marknadsreglerat.

Kommentar

Bostadskostnaderna utgör en stor del av vanliga kinesers utgifter och prisstegringarna inom fastighetssektorn har drivit på inflationen. Ett lyckat genomförande av initiativet bör därför öppna för ökad privatkonsumtion.

- 9 miljoner nya arbetstillfällen ska skapas och minimilönerna ska höjas med minst 13 procent. Tvistlösningsmekanismen för arbetsmarknaden ska utvecklas.

Kommentar

Fler personer i arbete och högre löner bör öka människors disponibla inkomst och möjligheterna till privat konsumtion. Dessvärre riskerar kraftiga löneökningar även att driva på inflationen och därför är det oklart hur den reala disponibla inkomsten påverkas.

- Ett system för ”allmänna resurser” ska introduceras där inkomster från naturresurser ska användas för investeringar i offentlig sektor. De statsägda företagen ska tvingas bidra med mer av sina inkomster till statskassan genom bland annat skatter.

Kommentar

Länge har de stora statsägda företagen subventionerats då de inte behövt göra vinstutdelningar. Om de nya direktiven implementeras kraftfullt åsidosätts mer pengar till offentlig service vilket bör frigöra pengar i hushållskassorna för konsumtion.

- Servicen till äldre i samhället ska utökas. 100 miljoner fler människor ska inkluderas i pensionssystemet och alla stadsbor över 60 år ska ha tillgång till grundläggande pension.

Kommentar

Idag sparar flertalet kineser en stor del av sin disponibla inkomst för att säkerställa sin försörjning som framtida pensionärer. Unga människor tvingas också försörja sina föräldrar och farföräldrar. Ett mer utbyggt och inkluderande pensionssystem kan delvis frigöra arbetande människor från denna börda. Eventuella genomslag i

konsumtionsmönstren bör dock komma med en viss fördröjning då pensionsnivåerna fortfarande är mycket låga.

- Sjukvården ska byggas ut. Mer pengar ska satsas och fler ska omfattas av kostnadsfri sjukvård. Gradvis ska sjukvårdssystemet på landsbygden utvecklas.

Kommentar

På grund sjukvårdssystemets dåliga täckning tvingas kineser spara för eventuella olyckor och sjukdomar. Ett mer heltäckande sjukvårdssystem skulle möjliggöra omprioriteringar i hushållsbudgetarna och stimulera konsumtionen. I planen presteras dock få konkreta mål om hur ett mer heltäckande system ska uppnås.

- Momsskatten och inkomstskatten ska reformeras.

Kommentar

Det är oklart vad detta innebär. Sänkt moms-katt bör kunna stimulera konsumtionen. Försök med momsrabatter på landsbygden har dock tidigare genomförts utan större framgång. Det är därför oklart hur effektivt instrumentet är om det implementeras isolerat från andra åtgärder.

- Minskade inkomstklyftor anges som ett mål i planen.

Kommentar

En mer rättvis distribution skapar förutsättningar för ökad konsumtion. Även här är det dock oklart hur detta mål ska uppnås då femårsplanen ger begränsad vägledning.

Nya investeringszoner och satsningar på västra Kina

Kina ska sträva efter att minska beroendet av utländskt kapital och export. Import och egna utlandsinvesteringar ska framhävas med syfte att skapa en mer balanserad tillväxtmodell. Industrin vid kustprovinserna ska utvecklas i innovativ riktning och den enklare tillverkningsindustrin flytta inåt landet där de låga lönerna ger en komparativ fördel. Flera ”urbana kluster” och utvecklingszoner i inlandet ska driva utvecklingen – Chongqings ”Liangjings nya zon” lyfts särskilt fram. Att utveckla gränsområdena är också en prioritet för regeringen, bland annat i provinser som gränsar till Mongoliet, Nordkorea och Ryssland men även i Yunnan, en provins med landgräns till Burma, Laos och Vietnam. I sammanhanget nämns att experimentella zoner och skraddarsyddas industrier för grannländernas behov ska upprättas.

Femårsplanen beskriver en önskan att leda utländska investeringar in i ett antal sektorer: modernt jordbruk, högteknologi, avancerad tillverkning, energieffektivisering, ny energi och modern serviceindustri. Framförallt vill man se fler utlandsinvesteringar i de centrala och västra delarna av landet.

En nationell säkerhetsöversyn kommer också genomföras för utländska uppköp och fusioner. Denna typ av översyn har tidigare gjorts av Nationella utvecklings- och reformkommissionen (NDRC) men har nu fått en mer strukturerad form genom nyligen introducerade direktiv från handelsministeriet MOFCOM. Affärer som bedöms hota Kinas säkerhet kommer inte att godkännas.

Kommentar

De intensifierade satsningarna på västra Kina blir viktiga för de svenska företag som vill investera i landet. Kustprovinserna har dock fortfarande många komparativa fördelar jämfört med inlandsprovinserna – infrastrukturen är mer utvecklad, närheten till kusten minskar transportkostnaderna, korrruptionen är mindre utbredd och arbetskraften mer kompetent och välutbildad för att nämna några. EAS i Peking är oroat över effekterna av den nya säkerhetsöversynen och ambassaden avser följa utvecklingen.

Massiva satsningar inom transport- och energisektorerna

Tunga investeringar avses genomföras inom transport- och industrisektorn. 45 000 km snabbtågsjärnväg ska byggas under perioden med syfte att knyta samman provinshuvudstäderna. Speciella linjer för transport av kol från gruvdistrikten i Shanxiprovinserna och inre Mongoliet ska också konstrueras. 83 000 km nationell motorväg ska byggas.

På energisidan ska nya kärnkraftverk med en total kapacitet om 40 miljoner kW byggas. Fortsatta satsningar kommer göras på kol och gas. Vattenkraften ska byggas ut med 120 miljoner kW, vindkraften med 70 miljoner kW och solenergin med 5 miljoner kW. En ny oljeledning ska konstrueras från Kazakstan. Till Burma kommer ledningar för både gas och olja att sammanställas. Konstruktionen av gasledningen till Centralasien går in i fas 2.

Kommentar

Kärnkraftskatastrofen i Japan kan få effekter på de kinesiska satsningarna på kärnkraft. Officiella uttalanden tyder på att regeringen framöver ska ägna mer fokus åt säkerhetsaspekterna av kärnkraften.

Även om utbyggnaden av förnyelsebar energi lyfts fram står det klart att kol, olja och gas också fortsatt kommer utgöra viktiga inslag i Kinas energimix.

Striktare kontroll av handel med naturresurser och jordbruksprodukter

Exporten av varor som riskerar uttömning och skapar miljöförstöring ska minska. Kontrollmekanismerna för import och export av jordbruksprodukter ska förfinas och förbättras.

Kommentar

Kinas exportrestriktioner på sällsynta jordartsmetaller är möjligen en vara som anses. Andra råvaror kan också tänkas falla under denna kategori. Mycket av tillverkningsindustrin kan förstås – om man vill dra det till sin spets – också inkluderas. När det gäller handel med jordbruksprodukter kan mer kontroll och statlig inblandning, ett mer strikt system eller ökad liberalisering vid handel med jordbruksprodukter, alla kunna vara tänkbara uttolkningar av texten.

Ett antal industrier i fokus

Femårsplanen pekar ut nio tillverkningsindustrier som ska stå i särskilt utvecklingsfokus: tillverkningsutrustning, skeppsbyggnad, bilindustri, järn- och stålindustrin, icke-järnmetaller, byggnadsmaterial, petrokemikalier, lätt industri och textilindustri. Ytterligare sju nya ”strategiska industrier” pekas ut i planen: miljöteknik, IT-industri, bioindustri (exempelvis biomedicin), spjutspettsutrusning för tillverkningsindustrin, kärnkraft och förnyelsebar energi, spjutspettsmaterial (exempelvis avancerade kompositmaterial) och miljöfordon.

Kommentar

Inom ovan nämnda sektorer bör ökade möjligheter för svenska företag kunna uppstå. Samtidigt kan konkurrensen från kinesiska aktörer också antas tillta. Det är således inte givet vilken nettopåverkan som dessa satsningar kommer få.

Reformer av internationella ekonomiska strukturer efterfrågas men varken Doharundan eller WTO omnämns

En del utrymme ges åt det internationella ekonomiska systemet. Reform är ledordet. Den kända kinesiska positionen att IMF måste reformeras upprepas. Systemet måste bli ”rättvisare”. Behovet av att bekämpa protektionism betonas liksom nödvändigheten av att fortsätta utveckla frihandelszoner och bilaterala frihandelsavtal.

Kina ska fortsatt vara en aktiv deltagare i G20. Den marknadsbaserade reglerade flytande växelkursregimen ska förbättras, renminbin bli mer konvertibel och gränshandeln med renminbi utökas.

Kommentar

Intressant nog omnämns inte WTO och Doharundan i femårsplanen. Möjligen har Kina tappat hoppet om ett framgångsrikt avslut och därför prioriterar regionala och bilaterala frihandelsavtal istället. Det står klart att Kina bestämt sig för att gradvis arbeta för en liberalisering av växelkursen och en internationalisering av renminbin – oklart dock i vilken takt en sådan utveckling kommer drivas.

FREDÉN